

**Πρός τό ἐκκλησίασμα τοῦτο ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὁ
Μακαριώτατος ἔχοντα ὡς ἔπεται ἐλληνιστί καί ρωσιστί:**

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καί τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν», (Ἰωάν. 4,24), λέγει Κύριος.

Ὅσιολογιώτατε Ἀρχιμανδρίτα π. Βασσιανέ, ἐκπρόσωπε τοῦ
Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ.κ. Κυρίλλου ἐν
Ἱεροσολύμοις,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καί προσκυνηταί,

Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ
ἱερῷ καί περικαλλεῖ τούτῳ Ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἵνα
ἐορτάσωμεν τὴν μεθέορτον τῆς Πεντηκοστῆς ἐορτήν, αὐτό τό
Πανάγιον καί Ζωοποιόν καί παντοδύναμον Πνεῦμα, τόν Ἕνα
τῆς Τριάδος Θεόν, τό ὁμότιμον καί ὁμοούσιον καί ὁμόδοξον τῷ
Πατρὶ καί τῷ Υἱῷ.

Ἡ σημερινή ἐορτή ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς ἐορτῆς τῆς ἡμέρας
τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Παράκλητος, τό Ἅγιον
Πνεῦμα, οὐσιωδῶς ἐπεδήμησεν τοῖς ἀγίοις Ἀποστόλοις ἐν εἵδει
πυρίνων γλωσσῶν, καθίσαν ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ
ὑπερώῳ, ἐν ᾧ ἦσαν καταμένοντες (Πρβλ. Πράξ 2,3). Ἡ
ἐπιδημία δέ αὕτη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν
ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ Πατρός, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς
λέγων: «καὶ συναλιζόμενος [ὁ Ἰησοῦς] παρήγγειλεν αὐτοῖς [τοῖς
Ἀποστόλοις] ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ»,
(Πράξ. 1, 4-5).

Ἀξιοσημεῖωτον ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὀνομάζει τό Πνεῦμα τό Ἅγιον
ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρός καί τοῦτο διότι τοῦτο θά ἤρχετο ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ Πατρός ὡς εἶχε προαναγγελθῇ ἀφ' ἑνός μὲν ὑπὸ τῶν
προφητῶν καί δὴ τοῦ Ἰωήλ λέγοντος: «καὶ ἐχεῶ ἀπὸ τοῦ
Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα» (Ἰωήλ 3,1). Καί ἀφ' ἑτέρου

ὥς αὐτός οὗτος ὁ Κύριος ἐβεβαίωσε τοὺς Ἀποστόλους πρὸ τοῦ πάθους Αὐτοῦ εἰπών: «Συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐάν γάρ μή ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς», (Ἰωάν. 16,7). Καί πάλιν «ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν», (Ἰωάν. 16,13). Καί αὐθις: «καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν», (Ἰωάν. 14,18), «τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται», (Ἰωάν. 16,13). Καί αὐθις «οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς», (Ἰωάν. 14,18).

Ἑρμηνεύων τὸν Κυριακὸν τοῦτον λόγον ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «οὐκοῦν ἀλλότριον τῆς ἰδίας φύσεως δεικνύς τὸ Πνεῦμα ὁ Μονογενής, παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπέμπεσθαι τοῖς ἁγίοις εἰπών τὸν Παράκλητον, αὐτός ἤξειν ἐπαγγέλλεται καὶ τὴν τοῦ Πατρὸς τάξιν αὐτοῖς ἀποπληροῦν, ἵνα μή καθάπερ τινὲς ὀρφανοὶ τῆς τοῦ προεστηκότος ἐπικουρίας ἔρημοι... ὅπλον οὖν ἄρα καὶ ἀσφάλειαν ἀρραγῇ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς δέδωκεν ὁ Πατὴρ τὸ Πνεῦμα Χριστοῦ, τὴν αὐτοῦ χάριν τε καὶ παρουσίαν ἀποπληροῦν».

Αὐτὴν ταύτην «τὴν χάριν τε καὶ παρουσίαν» ἀποπληροῖ ἐν τῷ σώματι Αὐτοῦ ὁ Χριστός, τοῦτέστιν «ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος», (Πράξ. 20,28) καὶ «ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρῇ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων», (Τίτ. 2,14).

Καί μέν χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸν ἁγιασμόν Αὐτοῦ, ὥς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος: «Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον πηγὴ ἁγιασμοῦ ἐστὶ. Καὶ ὥσπερ φύσει ἅγιος ὁ Πατὴρ, καὶ φύσει ἅγιος ὁ Υἱός, οὕτω φύσει ἅγιον καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ τῆς ἀληθείας· διὸ καὶ ἐξαιρέτου καὶ ἰδιαζούσης τῆς τοῦ Ἁγίου προσηγορίας ἡξίωται». Ὁ δὲ ἁγιασμός εἶναι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία εἶναι κοινὴ καὶ εἰς τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ἡ ἔνωσις λοιπόν τοῦ πιστοῦ μετά τοῦ Χριστοῦ καταλήγει εἰς τό νά πληροῦνται τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὑπό τοῦ Πνεύματος τοῦ Κυρίου καί τό ὅλον πρόσωπον τοῦ πιστοῦ νά διευθύνηται καί κατέχηται ὑπό τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐπισημαίνει καί αὐθις ὁ Μέγας Βασίλειος ἐπικαλούμενος τό παράδειγμα τοῦ σιδήρου καί τοῦ πυρός: «Καί ὥσπερ ὁ σίδηρος ἐν μέσῳ τῷ πυρί κείμενος, τό μέν σίδηρος εἶναι οὐκ ἀποβέβληκε, τῇ δέ σφοδροτάτῃ πρὸς τό πῦρ ὁμιλία ἐκπυρακτωθεὶς καί πᾶσαν εἰς ἑαυτοῦ τήν τοῦ πυρός φύσιν ὑποδεξάμενος καί χρώματι καί ἐνεργείᾳ πρὸς τό πῦρ μεταβέβηκεν· οὕτω καί αἱ ἅγαι δυνάμεις ἐκ τῆς πρὸς τό φύσει ἅγιον κοινωνίας, δι' ὅλης τῆς ἑαυτῶν ὑποστάσεως κεχωρηκότα ἤδη καί συμπεφυσιωμένον τόν ἁγιασμόν ἔχουσιν. Διαφορά δέ αὐταῖς πρὸς τό Πνεῦμα τό Ἅγιον αὕτη, ὅτι τῷ μέν φύσις ἡ ἀγιωσύνη· ταῖς δέ ἐκ μετουσίας ὑπάρχει τό ἀγιάζεσθαι».

[Καί ἀπλούστερον, ὅπως ὁ σίδηρος, ὅταν εὐρίσκηται μέσα εἰς τήν φωτιάν, δέν παύει νά εἶναι σίδηρος, λόγῳ ὅμως τῆς ἰσχυροτάτης ἐπαφῆς μέ τό πῦρ ἐκπυροῦνται, μέσα εἰς τήν ἰδικήν του φύσιν δέχεται τήν φύσιν τοῦ πυρός καί ὡς πρὸς τό χρώμα καί τήν ἐνέργειαν γίνεται πῦρ. Ἔτσι καί αἱ ἅγαι δυνάμεις, λόγῳ τῆς κοινωνίας /τῆς ἐπαφῆς των πρὸς τό φύσει ἅγιον, ἀποκτοῦν τόν ἁγιασμόν, ὁ ὁποῖος διήκει δι' ὅλης τῆς ὑποστάσεως καί ταυτίζεται πρὸς τήν φύσιν των. Ἡ διαφορά των πρὸς τό Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ὅτι Ἐκεῖνο μέν εἶναι ἐκ φύσεως Ἅγιον, αὐταὶ δέ ἀγιάζονται κατὰ μετοχήν.

Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ἀναφερόμενος εἰς τήν δύναμιν, τόν ἁγιασμόν καί τήν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λέγει: «Ὅπλον οὖν ἄρα καί ἀσφάλειαν ἀρραγῇ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς δέδωκεν ὁ Πατήρ τό Πνεῦμα Χριστοῦ τήν αὐτοῦ χάριν τε καί παρουσίαν καί δύναμιν ἐν ἡμῖν ἀποπληροῦν.

Ἀμήχανον (=ἀδύνατον) γὰρ ἀνθρώπου ψυχὴν κατορθῶσαι τι τῶν ἀγαθῶν, ἡγουν τῶν οἰκείων κρατῆσαι παθῶν, ἢ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος ὀξείας διαδρᾶναι (=ἀποφυγεῖν) τό μέγεθος μὴ τῇ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τετειχισμένην [ψυχὴν] χάριτι, καί αὐτὸν ἔχουσιν ἐν ἑαυτῇ διὰ τοῦτο Χριστόν».

Ὅντως, εἶναι ἀμήχανον, ἀδύνατον, ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται τέκνον τῆς Ἐκκλησίας νά κατορθώσῃ τι τῶν ἀγαθῶν ἄνευ τῆς παρουσίας, τοῦτέστιν τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς διατυπώνει τοῦτο ὑμνολογικῶς καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς λέγων: «Λυτήριον κάθαρσιν ἀμπλακημάτων, πυρίπνοον δέξασθε Πνεύματος δρόσον, ὃ τέκνα φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας, νῦν ἐκ Σιών γὰρ ἐξελήλυθε νόμος, ἡ γλωσσοπυρσόμορφος Πνεύματος χάρις».

Ἡ «πυρίπνοος τοῦ Πνεύματος δρόσος» εἶναι ἡ φωτιστικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν καλούμεθα νά δεχθῶμεν. Καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον τὸ φῶτισμα, λαμπρότης ἐστὶ ψυχῶν... φωτὸς μετουσία, σκότους κατάλυσις».

Κατὰ δὲ τὸν ὑμνωδὸν τῆς Ἐκκλησίας «Φῶς ὁ Πατήρ, φῶς ὁ Λόγος, φῶς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ ἐν γλώσσαις πυρίναις, τοῖς Ἀποστόλοις ἐπέμφθη, καὶ δι' αὐτοῦ πᾶς ὁ κόσμος φωταγωγεῖται, Τριάδα σέβειν ἁγίαν»· καὶ πάλιν «Ὅτε καταβὰς τὰς γλώσσας συνέχεε, διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος· ὅτε τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν, εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσε, καὶ συμφώνως δοξάζομεν τὸ πανάγιον Πνεῦμα».

Τὴν ἐνότητα ταύτην, τὴν ἐνότητα δηλονότι πάντων ἡμῶν, τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ βεβαίως τὴν Ἐκκλησίας Αὐτοῦ, παραγγέλλει ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατήσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης», (Ἐφ. 4,1-3).

Τὴν ἐνότητα ταύτην τοῦ Πνεύματος διαδηλοῦμεν σήμερον ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης αἱ ἀδελφαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Ἱεροσολύμων καὶ Ρωσσίας ὡς καὶ τῆς Ρουμανίας ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς μυστικῆς εὐλογίας, τοῦτέστιν τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἔνθα κοινωνοὶ καὶ συμμέτοχοι ἐγενόμεθα

τοῦ τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν τέλεσιν
τῆς ἀναιμάκτου θυσίας.

Διὸ καὶ μετὰ τοῦ ὑμνωδοῦ εἵπωμεν: «Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον, βρύει προφητείας, ἱερέας τελειοί, ἀγραμμάτους σοφίαν
ἐδίδαξεν, ἁλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τὸν
θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοούσιε καὶ Ὁμόθρονε, τῷ Πατρὶ καὶ
τῷ Υἱῷ, Παράκλητε, δόξα σοι».